Ceza Bölümü 1989/18 E. , 1989/18 K.

- **UYUŞMAZLIK MAHKEMESI'NIN GÖREV ALANI DIŞINDA KALAN BAŞVURUNUN REDDI GEREKTIĞI**

"İçtihat Metni"

Davacı : K.H.

Sanıklar : 1- B. C.

2- M. A.

OLAY: 3.7.1984 tarihinde sanıklardan B. C.'nin Uludere Askerlik Şubesinde personel asteğmeni, M. A.'ün de aynı yerde sivil memur oldukları ve Uludere Jandarma Bölük Komutanlığınca aranan Salih Kaya isimli şahsın askerlik şubesine başvurması halinde Uludere jandarmasına haber verilmesi istendiği halde, bu şahsın jandarmaya haber verilmeden askerlik şubesince eğitim birliğine sevkinin yapıldığı; haber vermeyerek görevlerini ihmâl eden sanıkların Askeri Ceza Kanununun 144. maddesi yoluyla Türk Ceza Kanununun 230/1. maddesi uyarınca tecziyeleri istemiyle, Van 21. Jandarma Sınır Tugay Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 11.4.1986 gün, 9-196 sayılı iddianamesiyle , haklarında kamu davası açılmıştır.

Van 21. Jandarma Sınır Tugay Komutanlığı Askeri Mahkemesi; 2.7.1986 gün, 275/250 sayı ile; ortada askeri bir suç olmadığı ve suçun 25.10.1963 günlü, 353 sayılı Kanunun 9. maddesi kapsamına girmediği ve sanık B. C.'nin terhis edildiği nedenleriyle davanın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğini belirterek görevsizlik kararı vermiştir.

Dosya kendisine gelen Uludere Asliye Ceza Mahkemesi, 10.3.1987 gününde, E:1986/61, K:1987/4 sayı ile; sanıklar hakkında önce idare kurulunca bir karar verilmesi gerektiğini belirterek muhakemenin durdurulmasına ve dosyanın İlçe İdare Kuruluna gönderilmesine karar vermiştir.

Uludere İlçe İdare Kurulu, 24.6.1986 gününde, 3 sayı ile; sanıkların Memurin Muhakematı Hakkında Kanun Hükümlerine tâbi olmadıkları gerekçesiyle karar vermeye mahal olmadığına ve dosyanın Uludere Asliye Ceza Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

Uludere Asliye Ceza Mahkemesi; 14.7.1987 gününde, E:1986/61, K:1987/17 sayı ile; sanıklara atılı eylemin Şibih askeri suç olduğunu, bu itibarla 353 sayılı Kanunun 9 ve 12. maddeleri uyarınca davanın askeri yargı yerinde görülmesi gerektiğini belirterek görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece, askeri mahkeme ile asliye ceza mahkemesinin görevsizlik kararları arasında oluşan görev uyuşmazlığı üzerine dosya Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiş ve Uyuşmazlık Mahkemesi 28.12.1987 gününde, 112/116 sayı ile anlaşmazlığın, niteliğine göre adli yargı yerinde çözülmesi gerektiğine ve bu nedenle Uludere Asliye Ceza Mahkemesi'nin 14.7.1987 günlü, E:1986/61, K:1987/17 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar vermiştir.

Dosya kendisine intikal eden Uludere Asliye Ceza Mahkemesi, 27.12.1988 gününde, 3/75 sayı ile; atılı suçun sanıkların idari görevleri sırasında işlendiği ve bu itibarla haklarında lüzumu muhakeme kararı verilmesi gerektiğini, oysa ki dosyada ilçe idare kurulunca sanıklar hakkında bir karar vermeye mahal bulunmadığına dair kararı olduğunu ve bu nedenle oluşan görev uyuşmazlığının çözümü için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

Dosya Uludere Asliye Ceza Mahkemesi'nin 31.3.1989 günlü, 1988/3 sayılı yazısıyla Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İnceleme ve Gerekçe: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü Muammer Turan'ın Başkanlığında, Mebrure Gözdemir, İhsan Özkaya, Casim Yılmaz, Yavuz T. Özgen, Nursafa Pandar ve Dr.Önder Ayhan'ın katılmaları ile yaptığı 1.5.1989 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Bekir Mavioğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ahmet Alkış'ın başvurunun reddi gerektiği yolundaki yazılı ve sözlü düşünceleri alındıktan sonra **gereği görüşülüp düşünüldü:**

Olay yerinde açıklandığı üzere, Uludere İlçe İdare Kurulunca askerlik şubesinde asteğmen B. C. ile aynı şubede sivil memur M. A.'e atılı suçun, Memurin Muhakematı Hakkında Kanuna tâbi olmadığı ve bu itibarla bir karar ittihazına mahal bulunmadığı yolunda ve Uludere Asliye Ceza Mahkemesince de sanıklar hakkında ilçe idare kurulunca Lüzumu Muhakeme Kararı verilmesi gerektiği yolunda verilen kararlar arasında olumsuz görev uyuşmazlığı oluştuğu anlaşılmaktadır.

Evvelce askeri ve adli mahkemeler arasında oluşan görev uyuşmazlığı Uyuşmazlık Mahkemesi'nce, adli yargı yerinin görevli olduğu belirlenerek çözümlenmiştir. Ancak bu defaki Uyuşmazlık ilçe idare kurulu ile adli yargı arasında vuku bulmuştur.

Uyuşmazlık Mahkemesi 12.6.1979 günlü, 2247 sayılı Kanunun 1. maddesine göre, adli, idari ve askeri yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını çözmekle görevli bir yüksek mahkemedir. Aynı Kanunun 14. maddesine göre olumsuz olumsuz bir görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için, bir davanın açılmış bulunması; adli, idari ve askeri yargı mercilerinden en az ikisinin bu davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesinleşmiş olması gerekir.

Memurin Muhakematı Hakkında Kanun hükümlerine göre ilçe ve il idare kurulları kamu davasının açılmasından önceki safhada görev yapan, lüzum veya men'i muhakemeye karar veren merciler olduğundan 4.6.1930 günlü, 1684 sayılı Kanunun 1. maddesinin (umumi mahkemeler, karar hakimleri ve müstantiklerle idare heyetleri vesair kaza selahiyetini haiz makamlar arasında vazife ve selahiyet sebebiyle hâdis ihtilafların halli Temyiz Mahkemesi Ceza Heyeti Umumiyesine aittir" hükmü gereği Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görev alanı dışında kalan ve Yargıtay Ceza Genel Kurulunca çözülmesi gereken olumsuz görev uyuşmazlığına ilişkin başvurunun 12.6.1979 günlü, 2247 sayılı Kanunun 1 ve 27. maddeleri uyarınca reddine karar verilmesi gerekir.

SONUÇ: Uyuşmazlık Mahkemesi'nin görev alanı dışında kalan ve Yargıtay Ceza Genel Kurulunca çözülmesi gereken olumsuz görev uyuşmazlığına ilişkin başvurunun 2247 Sayılı Kanunun 1 ve 27. maddeleri uyarınca **reddine** ve dava dosyasının yasal işlemler yerine getirilmek ve Yargıtay Ceza Genel Kuruluna tevdi edilmek üzere Yargıtay Başsavcılığına gönderilmesine **kesin olarak oybirliğiyle** 1.5.1989 gününde karar verildi.